

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การวิจัยเป็นกระบวนการในการแสวงหาความรู้ที่เชื่อถือได้ (Reliable Knowledge) ด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ ดังนั้นในการทำวิจัยจึงต้องตัดสินใจเลือกเครื่องมือหรือเทคนิคที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ข้อสรุปของผลการวิจัยนั้นเชื่อถือได้ ซึ่งในปัจจุบันการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์เกือบ 80 % นิยมใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล (อุทุมพร จามรมาน, 2530: 2) จากการศึกษาของ พันธ์ศรี คราประยูร (2513) เกี่ยวกับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโทบัณฑิตของนิสิตนักศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร และสถาบันทางวิชาการอื่น ๆ พบว่าส่วนใหญ่ (ร้อยละ 30.2) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมากกว่าวิธีการอื่น ๆ และจากการสำรวจวิทยานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2486-2520 พบว่า คณะครุศาสตร์มีสัดส่วนการใช้แบบสอบถามมากที่สุด (ภัทรา พรประศาสน์สุข, 2524) ซึ่งโดยทั่วไปกระทำอยู่ 2 วิธี (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2531: 177-178) คือ การส่งแบบสอบถามโดยการนำไปส่งเอง (Self-Administered Questionnaires) กับการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ (Mailed Questionnaire) โดยที่การส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์นั้น เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สะดวก ประหยัดค่าใช้จ่าย แรงงาน และเวลา เมื่อผู้วิจัยต้องการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างหรือประชากรที่มีจำนวนมากและอยู่อย่างกระจัดกระจาย แต่ปัญหาสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลก็คือ กลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามกลับคืนในอัตราค่อนข้างต่ำ ประมาณร้อยละ 20 ถึง 65 เท่านั้น (Berdie and Anderson, 1974: 67) จากการวิจัยของ NEA พบว่า ข้อมูลของแบบสอบถามจะเป็นตัวแทนของประชากรได้ ต้องได้จำนวนแบบสอบถามกลับคืนมามากกว่าร้อยละ 90 ของจำนวนที่ส่งไป จึงจะถือได้ว่าข้อมูลให้ผลสรุปใกล้เคียงความเป็นจริง (อ้างถึงใน อุทุมพร จามรมาน, 2530: 3) แต่จากการที่ผู้วิจัยได้สุ่มสำรวจวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528-2532 จำนวน 250 เล่ม พบว่า มีอัตราการตอบกลับคืนประมาณร้อยละ 40 ถึง 98 โดยมีเพียง 112 เล่ม (ร้อยละ 44.80) ที่มีอัตราการตอบกลับคืนมากกว่าร้อยละ

90 นอกนั้น (ร้อยละ 55.20) มีอัตราการตอบกลับน้อยกว่าร้อยละ 90 ซึ่งทำให้ผลการวิจัยน่าสงสัยว่าข้อมูลที่ได้อินมาเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร (Representativeness) หรือไม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องให้ความสำคัญต่อจำนวนแบบสอบถามที่กลับคืนมา ด้วยการสร้างแบบสอบถามที่มีคุณภาพและใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่จะกระตุ้นให้อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามสูงขึ้น

Linsky (1975: 83-99) ได้เสนอเทคนิควิธีการกระตุ้นให้ตอบเพื่อเพิ่มอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยจำแนกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. องค์ประกอบด้านกลไกและการเรียนรู้ (Mechanical and Perceptual Factors) ได้แก่ การติดต่อผู้ตอบก่อนส่งแบบสอบถามไปให้ ใช้โปสการ์ดแนบไปกับแบบสอบถาม วิธีการเตือนและติดตาม ความยาวของแบบสอบถาม ระบบการพิมพ์หรืออัดสำเนา รูปแบบการตอบ และสีของกระดาษพิมพ์
2. องค์ประกอบเกี่ยวกับการจูงใจทางอ้อม (Broad Motivational Factors) ได้แก่ การให้คำมั่นสัญญาว่าจะไม่เปิดเผยชื่อผู้ตอบ ลักษณะของจดหมายนำ การใช้จดหมายเป็นส่วนตัว สถานภาพทางสังคมของผู้ตอบ คำขอร้องให้ช่วยตอบ หน่วยงานที่สนับสนุน และการกำหนดวันส่งกลับ
3. องค์ประกอบเกี่ยวกับการจูงใจทางตรง (Direct Motivational Factors) ได้แก่ การให้รางวัลหรือของตอบแทน

สำหรับในประเทศไทยได้มีการศึกษาการใช้เทคนิควิธีการกระตุ้นให้ตอบแบบต่างต่าง เพื่อเพิ่มอัตราการตอบกลับแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์กับกลุ่มครู-อาจารย์ ไว้ดังนี้ การจัดทำและพิมพ์อัดสำเนา ทำให้ได้รับแบบสอบถามคืนมากที่สุด (วิจิตรา ประสาทเวชกุล, 2523) อัตราการตอบแบบสอบถามที่ไม่ต้องลงชื่อสูงกว่าที่ผู้ตอบต้องลงชื่อ (สุภาพร โกเองกุล, 2523) การให้ของตอบแทนทำให้ได้รับแบบสอบถามคืนมากกว่าไม่ให้ของตอบแทน (อัญชลี คงมัน, 2523) แบบสอบถามที่พิมพ์ด้วยกระดาษลันสีเขียวหรือสีฟ้า 4-8 หน้า ได้รับกลับคืนมากที่สุด (วิไลวรรณ ศาครวิมล, 2523) อัตราการตอบแบบสอบถามที่ส่งไปบ้านกับโรงเรียน และใช้จดหมายนำและจดหมายตามที่อยู่บุคคลที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่าไม่ต่างกัน (สุเทพ ไชยบุตร, 2527) อัตราการตอบกลับแบบสอบถามที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่างต่ำกว่า แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง ในระยะที่ไม่มีการติดตาม แต่ภายหลังติดตามสองครั้งพบว่าไม่แตกต่างกัน (นิชัย แก้วสุวรรณ, 2529) และอัตราการตอบกลับและความจริงใจในการตอบแบบสอบถาม พบว่า แบบสอบถามที่มีการแจ้งล่วงหน้าสูงกว่าไม่มีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้า แบบสอบถามที่พิมพ์ด้วยหมึกสีน้ำเงินหรือสีเขียว สูงกว่าที่พิมพ์ด้วยหมึกสีแดงหรือสีดำ และการกำหนดวันส่งกลับไม่แตกต่างจากแบบ

สอบถามที่ไม่กำหนดวันส่งกลับ (ลูชีรา ภัทรายุทธวรรตน์, 2531)

จะเห็นได้ว่า นักวิจัยได้พยายามศึกษาเทคนิควิธีการกระตุ้นแบบต่าง ๆ เพื่อเพิ่มอัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ซึ่งนอกเหนือจากเทคนิคดังกล่าวแล้วข้างต้น ยังมีอีกเทคนิคหนึ่งที่มีผลต่ออัตราการตอบแบบสอบถามกลับคืน ซึ่งได้แก่ การเตือนกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาของ Heberlein และ Baungartner (1981) พบว่า การใช้วิธีการเตือนจะช่วยเพิ่มอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ได้ประมาณร้อยละ 6-9 นอกจากนี้ จากการศึกษาของ Jones และ Lang (1980: 69-76) พบว่า การใช้ไปรษณียบัตรเตือนกลุ่มตัวอย่างภายหลังส่งแบบสอบถามไปให้แล้ว 4 วัน เพื่อขอร้องผู้ตอบและขอร้องผู้ที่ยังไม่ได้ออกมาให้ช่วยตอบและส่งกลับคืน ทำให้อัตราการตอบกลับสูงกว่าการใช้ไปรษณียบัตรแจ้งกลุ่มตัวอย่างล่วงหน้าก่อนส่งแบบสอบถามไปให้ 4 วัน สำหรับ Dillman (1978: 183) ได้สนับสนุนการใช้ไปรษณียบัตรเตือนกลุ่มตัวอย่างก่อนถึงกำหนดส่งกลับจะทำให้อัตราการตอบกลับเพิ่มขึ้น โดยกล่าวว่าคนส่วนใหญ่จะตอบแบบสอบถามทันทีเมื่อได้รับ และจะไม่ตอบเมื่อเวลาผ่านไปมากกว่า 1 สัปดาห์ ดังนั้นช่วงเวลา 1 สัปดาห์ หรือ 7 วัน จึงเหมาะสมที่จะส่งไปรษณียบัตรไปขอร้องผู้ตอบ เพื่อให้ผู้ตอบเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการตอบแบบสอบถาม และขอร้องผู้ที่ยังไม่ได้ออกให้ไม่ให้ออกและไม่ส่งแบบสอบถามกลับคืน โดยในช่วงเวลานี้จะไม่ก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้ตอบ ซึ่งสอดคล้องกับ Wild (1973: 53) ที่พบว่า อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามทางไปรษณีย์จะมีมากในช่วง 1 สัปดาห์แรกที่ส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างและจะเริ่มลดลง นอกจากนี้ยังได้มีการศึกษาพบว่า ถ้ามีการเตือนกลุ่มตัวอย่างหลังจากส่งแบบสอบถามไปให้แล้ว 10 วัน จะช่วยทำให้อัตราการตอบแบบสอบถามกลับคืนเพิ่มขึ้น (Fowler, 1986; Sander and Pinhey, 1983) และภายหลังที่ได้มีการเตือนไปแล้ว อัตราการตอบกลับจะเพิ่มขึ้นในช่วง 4-5 วัน แล้วจะลดลง (Sander and Pinhey, 1983: 151; Wild, 1973: 53) เมื่อพ้นกำหนดส่งกลับผู้ตอบจะไม่ตอบ (อุทุมพร จามรมาน, 2530: 41-42) ดังนั้นถ้ามีการเตือนผู้ตอบ 2 ครั้ง คือ เตือนครั้งแรกภายหลังส่งแบบสอบถามไปให้ 7 วัน และเตือนครั้งที่ 2 เมื่อเตือนครั้งแรกไปแล้ว 4 วัน จะทำให้อัตราการตอบกลับสูงกว่าการใช้วิธีการเตือนเพียงครั้งเดียว หรือไม่มีการเตือน หรือไม่ ประกอบกับลักษณะของคนไทยประการหนึ่ง คือ "ลักษณะความเกรงใจ" ซึ่ง Blanchard (1958) ได้บรรยายเกี่ยวกับบุคลิกภาพของคนไทยว่า มีความเกรงใจสูงไม่พยายามทำตนให้เป็นที่ยุ่งยากแก่ผู้อื่นและชอบช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ วิรุทธ วิเชียรโชติ (2519: 72-73) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะและธรรมชาติความเกรงใจของคนไทย พบว่าผลของความเกรงใจทำให้ไม่กล้าทำให้

ผู้เขียนผิดหวัง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า การใช้วิธีการเตือนกลุ่มตัวอย่างภายหลังส่งแบบสอบถามไปให้ จะมีผลทำให้อัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์เพิ่มขึ้นหรือไม่ ในสังคมแบบไทย รวมทั้งถ้าใช้ช่วงเวลาและจำนวนครั้งในการเตือนต่างกัน รูปแบบการเตือนแบบใดจะมีผลทำให้อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามทางไปรษณีย์สูงขึ้น โดยศึกษากับกลุ่มครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ประเภทสหศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นกลุ่มตัวอย่างที่สามารถส่งแบบสอบถามไปถึงในเวลาใกล้เคียงกันได้ เพื่อให้สภาพการณ์ต่างๆ ใกล้เคียงกัน นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงตั้งแต่ระดับอนุปริญญาขึ้นไป

เนื่องจากการศึกษาของ Scott (1961: 157) พบว่า ผู้มีการศึกษาสูงจะตอบแบบสอบถามกลับคืนมากกว่าผู้มีการศึกษาค่ำ และที่ต้องเลือกเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทสหศึกษาก็เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถตอบข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับวิธีแก้พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงได้ โดยไม่ทำให้ผู้ตอบรู้สึกอึดอัดใจจนไม่อยากตอบ เนื่องจากผู้ตอบไม่เข้าใจถึงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนชาย เพราะสอนอยู่ในโรงเรียนหญิงล้วน หรือผู้ตอบไม่เข้าใจถึงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนหญิง เพราะสอนอยู่ในโรงเรียนชายล้วน ประกอบกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ได้มีผู้เคยศึกษาถึงเทคนิคการกระตุ้นเพื่อเพิ่มอัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์มาก่อน (วิจิตร ประสาทเวทกุล, 2523; วิไลวรรณ คากกรวิมล, 2523; สุชีรา กัทธายุตวรรัตน์, 2531; สุเทพ ไชยบุตร, 2527; สุภาพร โภเอนกุล, 2523; อัญชลี คงมั่น, 2523) ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิควิธีการกระตุ้น เพื่อเพิ่มอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามทางไปรษณีย์ในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มดังกล่าว และเพื่อไม่ให้ตัวแปรทดลองที่นำมาศึกษาค้างครั้งนี้ได้รับผลกระทบจากตัวแปรแทรกซ้อนอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงควบคุมด้วยการใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ข้อความในแบบสอบถามมีผลทำให้ไม่ตอบ เนื่องจากเกิดความอึดอัดใจเมื่อพบข้อความที่มีผลกระทบกับความรู้สึกหรือข้อความที่ผู้ตอบไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น (Donald, 1960) โดยจะถามความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติของครู-อาจารย์ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้จัดหน้าของแบบสอบถาม พิมพ์ด้วยระบบออฟเซต ความยาวไม่เกิน 8 หน้า ใช้หมึกพิมพ์สีน้ำเงิน และส่งไปที่โรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้เนื่องจากการวิจัยของบุคคลดังกล่าวข้างต้น พบว่า ตัวแปรที่ผู้วิจัยนำมาควบคุมนั้น มีผลต่ออัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์กับกลุ่มตัวอย่างครู-อาจารย์กลุ่มดังกล่าว นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ควบคุมในเรื่อง เพศและอายุของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้แต่ละกลุ่มทดลองมีลักษณะคล้ายคลึงกันมากที่สุด เนื่องจากมีผู้ศึกษาพบว่า เพศและอายุของผู้ตอบแบบสอบถามมีผลต่ออัตราการตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ (Goyder, 1982; Green and Stager, 1986) ผลจากการ

ศึกษาคั้งนั้นนอกจากจะได้ข้อความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิควิธีการเพิ่มอัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างประเภทนี้ และเป็นเทคนิควิธีที่เหมาะสมกับสภาพของสังคมไทยแล้ว ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้แบบสอบถามทางไปรษณีย์ ซึ่งจะมีผลทำให้การวิจัยทางสังคมศาสตร์น่าเชื่อถือและถูกต้องมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบอัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ เมื่อได้รับรูปแบบการเตือนที่มีช่วงเวลาในการเตือนต่างกัน 2 รูปแบบ คือ การเตือนภายหลังส่งแบบสอบถามไปให้ 7 วัน กับการเตือนภายหลังส่งแบบสอบถามไปให้ 10 วัน
2. เพื่อเปรียบเทียบอัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ เมื่อได้รับรูปแบบการเตือนที่มีจำนวนครั้งในการเตือนต่างกัน 3 รูปแบบ คือ การเตือน 1 ครั้ง การเตือน 2 ครั้ง และไม่ได้รับการเตือน

สมมติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาของ Heberlein และ Baungartner (1981) พบว่า การใช้การเตือนจะช่วยเพิ่มอัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ประกอบกับ Dillman (1978: 184) พบว่า การใช้ไปรษณียบัตรเตือนกลุ่มตัวอย่างภายหลังส่งแบบสอบถามไปแล้ว 7 วัน จะช่วยเพิ่มอัตราการตอบกลับ เนื่องจากอัตราการตอบกลับจะมีมากในช่วง 1 สัปดาห์แรกที่ส่งแบบสอบถามไป และจะเริ่มลดลง (Wild, 1973: 53) นอกจากนี้ Fowler (1986); Sanders และ Pinhey (1983) ยังได้ศึกษาพบว่า ถ้ามีการเตือนกลุ่มตัวอย่างภายหลังส่งแบบสอบถามไปแล้ว 10 วัน จะทำให้อัตราการตอบกลับคืนเพิ่มขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับการใช้วิธีการเตือนกลุ่มตัวอย่างภายหลังส่งแบบสอบถามไปให้ ที่มีช่วงเวลาในการเตือนต่างกัน ดังนี้

1. อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ของกลุ่มที่ได้รับการเตือนภายหลังส่งแบบสอบถามไปให้ 7 วัน กับกลุ่มที่ได้รับการเตือนภายหลังส่งแบบสอบถามไปให้ 10 วัน น่าจะแตกต่างกัน

นอกจากนี้ยังพบว่าภายหลังที่ได้รับการเตือนไปแล้วอัตราการตอบกลับจะเพิ่มขึ้นในช่วง 4-5 วัน แล้วจะลดลง (Sanders and Pinhey, 1983: 151; Wild, 1973) และเมื่อพ้นกำหนดส่งกลับผู้ตอบจะไม่ตอบ (อุทุมพร จามรมาน, 2530: 41-42) ดังนั้นถ้า

มีการเตือนผู้ตอบ 2 ครั้ง คือ เตือนครั้งแรกภายหลังส่งแบบสอบถามไปให้ 7 วัน และเตือนครั้งที่ 2 เมื่อเตือนครั้งแรกไปแล้ว 4 วัน จะทำให้อัตราการตอบกลับสูงแตกต่างจากการเตือนเพียงครั้งเดียวหรือไม่มีการเตือนหรือไม่ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับจำนวนครั้งในการเตือนดังนี้

2. อัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ของกลุ่มที่ได้รับการเตือน 1 ครั้ง น่าจะสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการเตือน
3. อัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ของกลุ่มที่ได้รับการเตือน 2 ครั้ง น่าจะสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการเตือน
4. อัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ของกลุ่มที่ได้รับการเตือน 2 ครั้ง น่าจะสูงกว่ากับกลุ่มที่ได้รับการเตือน 1 ครั้ง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ประเภทสหศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2533 ที่ปฏิบัติการสอนอยู่จริงในโรงเรียน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรทดลอง ได้แก่ รูปแบบการเตือน แบ่งออกเป็น

2.1.1 ช่วงเวลาในการเตือน ได้แก่

2.1.1.1 การเตือนภายหลังส่งแบบสอบถามไปให้ 7 วัน

2.1.1.2 การเตือนภายหลังส่งแบบสอบถามไปให้ 10 วัน

2.1.2 จำนวนครั้งในการเตือน ได้แก่

2.1.2.1 การเตือน 1 ครั้ง คือ การเตือนภายหลังส่งแบบสอบถามไปให้ 7 วัน

2.1.2.2 การเตือน 2 ครั้ง คือ การเตือนครั้งแรกภายหลังส่งแบบสอบถามไปให้ 7 วัน และเตือนครั้งที่ 2 เมื่อเตือนครั้งแรกไปแล้ว 4 วัน

2.1.2.3 ไม่ได้รับการเตือนรูปแบบใด ๆ

2.2 ตัวแปรตาม คือ อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามทางไปรษณีย์

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การบริการของไปรษณีย์มีประสิทธิภาพและรวดเร็วเท่าเทียมกันในทุกท้องที่
2. ครู-อาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้อ่านและตอบแบบสอบถามด้วยตนเองอย่าง
เข้าใจ
3. ภารกิจในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างทุกคน ตลอดช่วงการทดลองไม่แตกต่างกัน
4. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาอัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ เมื่อได้รับรูปแบบการเตือนต่างกัน โดยไม่มีการติดตามแบบสอบถาม ภายหลังจากครบกำหนด 3 สัปดาห์

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

อัตราการตอบกลับ หมายถึง จำนวนแบบสอบถามทางไปรษณีย์ที่กลุ่มตัวอย่างตอบกลับคืนมาหารด้วย จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบทั้งหมดทางไปรษณีย์ หลังจากส่งแบบสอบถามไปให้ 3 สัปดาห์ โดยไม่มีการติดตามแบบสอบถาม

การเตือน หมายถึง การใช้ไปรษณีย์บัตรที่มีข้อความกระตุ้นกลุ่มตัวอย่างให้ระลึกถึงแบบสอบถามที่ส่งไปให้ ด้วยการระบุชื่อแบบสอบถาม ขอบคุณผู้ที่ตอบและส่งกลับคืนมาแล้ว และขอร้องผู้ที่ยังไม่ได้ตอบ ให้ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัย ความสำคัญของผู้ตอบที่มีต่อความสำเร็จของการวิจัย พร้อมทั้งระบุระยะเวลาที่เหลือก่อนถึงกำหนดส่งกลับส่งไปให้กลุ่มตัวอย่างก่อนถึงกำหนดส่งกลับคืน

รูปแบบการเตือน หมายถึง ช่วงเวลาที่ได้รับการเตือนแตกต่างกัน ได้แก่ การส่งไปรษณีย์บัตรเตือนกลุ่มตัวอย่างภายหลัง ส่งแบบสอบถามไปให้ 7 วัน กับ 10 วัน และจำนวนครั้งที่ได้รับการเตือนต่างกัน ได้แก่ การเตือน 1 ครั้ง คือ การส่งไปรษณีย์บัตรเตือนกลุ่มตัวอย่างภายหลังส่งแบบสอบถามไปให้ 7 วัน การเตือน 2 ครั้ง คือ การเตือนครั้งแรกภายหลังส่งแบบสอบถามไปให้ 7 วัน และเตือนครั้งที่ 2 เมื่อเตือนครั้งแรกไปแล้ว 4 วัน

กำหนดวันส่งกลับคืน หมายถึง วัน เดือน ปี ที่ระบุให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ มีระยะเวลาห่างจากวันที่ส่งแบบสอบถามออกไป 14 วัน โดยไม่นับรวมวันหยุดเสาร์-อาทิตย์

ครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง ครู-อาจารย์สายปฏิบัติการสอนและสายสนับสนุนการสอนที่ทำหน้าที่สอนจริงในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประเภทสหศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2533 โดยไม่รวมครู-อาจารย์ที่ลาศึกษาต่อ ไปช่วยราชการที่อื่น

ไปดูงาน และครู-อาจารย์สายบริหาร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อได้ทราบถึงเทคนิควิธีการเตือนกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ จะมีผลทำให้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาตอบแบบสอบถามกลับคืนเพิ่มขึ้น
2. เพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิควิธีการกระตุ้นกลุ่มตัวอย่างให้ตอบที่ใช้แบบสอบถามทางไปรษณีย์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมกับสภาพสังคมแบบไทย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นได้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย